

■ Triju jaunības draugu attiecības izrādē *Bezkaunīgais vecis* nebūt neatsākas priecīgi un ar entuziasmu - viņi lēnām atkal pierod cits pie cita. Attēlā - aktieri Ivars Puga (Askolds Olte; no kreisās), Juris Lisners (Jānis Bertolds seniors) un Voldemārs Šoriņš (Longins Laukmanis). Foto - Kristaps Kalns

MINORA SKAŅKĀRTĀ

Režisora Gata Šmita izrādes *Bezkaunīgais vecis* galvenā varone ir atmosfēra, sajūtas un nojautas, ko asi pārcērt ar groteskām niansēm veidotā Jāņa Bertolda seniora ģimene **Teksts Henrieta Verhoustinska, LTV**

Latvijas Nacionālais teātris Anšlava Eglīša darba *Bezkaunīgie veci* iestudējumu šīs sezonas repertuārā iekļāvis papildus bijušā mākslinieciskā vadītāja Elmāra Seņkova saplānotajai sezonai, acīmredzot vēloties vērsties pie skatītāja, kam atmiņā Mihaila Kublinska 1990. gadā iestudētie *Bezkaunīgie veci* ar Alfrēdu Jaunušānu, Jāni Kubili un Kārli Sebri, kā arī Veltu Līni vai Elzu Radziņu galvenajās lomās. Tāda skatītāja, kurš vēlēšies atkārtot spožo teātra pieredzi, ko dāvāja vēsturiskais uzvedums.

Šo uzvedumu, kurā bija daudz apzināti butaforisku un teatrali reljefu detaļu (no tām uz jauno izrādi pārceļojusi lielā zivs), krājumā *Latvijas teātris. 80. gadi* teātra zinātniece Silvija Radzobe raksturojusi šādi: «Stāsts par ģimenes izmantotā, gluži vai par naudas pelnīšanas automātu padarītā pensionāra Jāņa Bertolda pēkšņo

vēlēšanos dzīvot arī sev ir stāsts par sacelšanos, kuras gaitā, satiekoties ar jaunības draugiem, varonis atgūst garšu uz dzīvi. Izrādes intonāciju veidoja mažors teatrālisms, neslēpta spēle (kā laicīgās zemes dzīves simbols), ko vietumis pāršķēla atsevišķi smeldzīgi momenti (kā atgādinājums par cilvēka neizbēgamo vientulību). Šo emocionālo noskaņu visprecīzāk varētu nosaukt par pašironisku hēdonismu.»

TUVOŠANĀS ATKLĀTĪBAI

Režisors Gatis Šmits savā jaunajā inscenējumā leģendārajam 1990. gada iestudējumam oponē. Emocionālā skaņkārtā no mažora vērsusies izteiktā minorā, izspīlētais teatrālisms – surdinētā reālismā. Atsevišķi smeldzīgie momenti pārņēmuši visu izrādi, daži brīži veltīti arī komiskām epizodēm. Butaforiskā scenogrāfija (iepriekš to veidoja Ints Sedlenieks, tagad – Mārtiņš Vilkārsis) nu pārtapusi Edvarda Hopera gleznām līdzīgā elegantā savrup-

mājas atveidā, kas turklāt klusi un diskrēti dejo savu skatuves deju, ik pēc epizodes neuzkrītoši apvēršoties ap savu asi (un tādējādi pārtopot no Bertolda ģimenes savrupnama par Longina māksliniecisko dzīvokli, vai no kalniem – par ezermalu) vai graciozi iznirstot no zemskatuves.

Šīs izrādes scenogrāfijā var skatīties kā atsevišķā teātra darbā, sekojot līdzī smalkajām pārbūvēm. Šajā stilīgajā skatuves demonstrācijā perfekti iederas Bertas Vilpsones radītie tērpi – tie raksturo mazāk laimētu (Eglīša lugas darbība notiek 70. gadu sākumā), vairāk personāžu dzīvesveidu, dzīves līmeni un rakstura īpatnības.

Juris Lisners, uz kuru koncentrējas Nacionālā teātra jauniestudējuma *Bezkaunīgais vecis* (nosaukumā daudzskaitlis mainīts uz vienskaitli) uzmanība, pie Kublinska spēlēja Induli – pret darbu un sabiedrisko iekārtu noskaņoto hipiju –, kuru tagad atveido Kaspars Aniņš. Jauna-

jā izrādē Jura Lisnera Jānis Bertolds seniors ir dziļi vientuļš, sevi apmaldījis cilvēks, kurš atmetis sev ar roku un pat pārstājis dzīt bārdi un griezt matus. Izrāde sākas ar tukšu skatuvi, kurā Jānis, viens pats mājās palicis, atceras jaunības mīlestību. Klusas ilgas skan viņa balsī. Tālākais tikpat labi var būt Jāņa Bertolda seniora iekšējais ceļojums vēlamajā sapņu realitātē, kurā puspensiju ļauts paturēt pašam, nevis atdot Lāsmas Kugrēnas apņēmīgai, striktajai Zuzannai un kurā ļauts ceļot, atpūsties, kā pašam tīk, un brilles var iegādāties, neizvirzot jautājumu par to pirkšanu ģimenes padomē.

Juris Lisners, sekojot režisora norādēm, ir ārēji atturīgs un ekspresīvām izpausmēm ļaujas tikai īpašos brīžos, kas saistās ar jaunības atmiņām un sacelšanos pret ģimenes, lasi – Zuzannas, iedibināto kārtību. Tikpat diskrēti savus aktierdarbus veido Voldemārs Šoriņš pievilcīgā vecpuiša Longina Laukmaņa lomā un Ivars Puga

JĀNIS ATCERAS JAUNĪBAS MĪLESTĪBU. KLUSAS ILGAS SKAN VIŅA BALSĪ

kā ciniskais, skeptiskais Askolds Olte.

Dramaturģe Justīne Kļava, Anšlava Egliša lugu bagātinot ar saviem papildinājumiem un papildinājumiem no Egliša romāna *Bezkaunīgie veci*, triju jaunības draugu tuvināšanos zīmē nepavisam ne vienkāršu – caur sākotnēju atsvešināšanos, draugu negribīgu ielaišanu citam citā dzīvē un pakāpenisku tuvošanos atklātībai. Tomēr nav tā, ka Gata Šmita izrādē nemaz nav humora un ironijas, piemēram, epizodē, kurā Voldemāra Šoriņa Longins ārpišētas ekskursijā beidzot ir gatavs atklāt draugiem savas vienatnes un hēdoniskā dzīvesveida iemeslus, abi pārējie, izrādās, jau saldi šņākuļo.

ASAIS PIPARS AVEŅU MUSĀ

Iespējams, izrādes problēma ir tieši šī surdinētā minora skaņkārtā, liegās skumjas, ko paspilgtina Aleksandra Tomasa Matjussona rezignētais džeza muzikālajā noskaņojumā un Oskara Pauliņa rēnās, klušinātās gaismas. Izrādes galvenā varone ir atmosfēra, sajūtas, nojautas, ko asi pārcērt ar groteskā niansēm veidotā Jāņa Bertolda ģimene.

Piebildīšu, ka uz Lāsmas Kugrēnas Zuzannu ir bauda skatīties, viņa ir kā ass pipars aveņu musā, taču ar kopējo skaņkārtu viņa disonē. Tāpat kā Aināra Ančevska zem mātes un sievas tupeles nonākušais, mazliet vientiesīgais Jānis Bertolds juniors. Seksīgā un sapnainā Evijas Krūzes Mairita (Jura Lisnera varoņa vedekla), par spīti liegam karikatūriskam akcentam, šajā pustoņū un nianšu atmosfērā iepludināta iederīgāk. Savukārt jaunākās paaudzes pārstāvji – par grupu laulībām un hipiju sapņojošā Bertolda seniora mazmeita Blāzma Elizabetes Skrastiņas iemiesojumā un Longina brāļadēls, laiskais un brīvu dzīvesveidu sludinātais Kaspars Aniņa Indulis, – tiek izspēlēti tādās kā intermedijās, lai vienlaikus uzsvērtu gan viņu atšķirību no vecākās paaudzes, gan līdzību tai. Jo laiks, kas visu saliek pa vieta, stāsta, ka arī bezkaunīgie veci reiz bijuši jauni. ■

BEZKAUNĪGAIS VECIS

Nacionālajā teātrī 8.VI plkst. 15,
21.IX plkst. 18
Biļetes *Bīlešu paradīzes* tīklā EUR 12–40

6. JŪNIJS, 2024

AFIŠAS

CETURTDIENA, 6. JŪNIJS

Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*
Kultūrvietā Pegaza pagalmā (Liepāja) 19.00 Koncertfestivāls *Rokmūzikas leģenda Guntars Mucenieks. 40 gadi uz skatuves*
Saltwater radošais kvartāls (Zvejniekiems) 19.00 Zaļās jūnija ceturtdienas atklāšanas balles
Rocket Bean Roastery 19.00 *Jazz Room Fest 2024*
Mēnesnica (Turkalne) 20.00 Krisa Noas koncerts
Fon Stricka villas dārzs 21.00 Koncerts *Shipsea. Lielās cerības*
PIEKTDIENA, 7. JŪNIJS
Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*. 19.00 Koncerts *BAHS. Inspirācijas*
Mūzikas nams Daile 18.00 Raimonds Pauls un Andris Keišs koncertā *Vīrieši labākos gados*
Melngalvu nams 19.00 Daniila Mickeviča solokonzerts *No Mocarta līdz Ravelam*
Lielā gilde 20.00 Rīgas festivāla atklāšana
M/Darbnica 20.00 Trio *Songevity* (ASV)
Fon Stricka villas dārzs 21.00 Koncerts *Shipsea. Lielās cerības*
SESTDIENA, 8. JŪNIJS
Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*
Wondersala 15.00 *Holi* mūzikas festivāls 2024
Tarotava (Tukuma novads) 17.00 Grupas *Sestā jūdze* koncerts
Libiešu pilskalna estrāde (Mazsalaca) 18.00 Skaņkalnes pagasta Libiešu pilskalna estrādes vasaras sezonas atklāšana
Augstā kalna estrāde (Dzērbene) 18.00 Dejojājas un horeogrāfes Ievas Kemleres koncerts *Pieskārieni*
Latgales vēstniecība Gors 19.00 Grupas *Juuk* koncerts
IR OPEN (Smārde) 19.00 Ķīgeļu dziesmu sadziedāšanās svētki
Kalnmuīžas pils 19.00 Koncerts *Andrejs Osokins Robertam Šūmanim*
Koncertdārzs Pūt, vējiņ! 19.00 Koncerts *Hameleoni svin Liepājā*
M/Darbnica 20.00 *Mathei Florea Quartet*
Radošais kvartāls Zei (Līgatne) 20.00 Vasaras brīvdabas lielkoncerts Jura Kulakova piemiņai
Tallinas ielas kvartāls 20.00 Pasākums *Silent Disco'24 Vol.2*
Pegaza pagalmā (Liepāja) 20.00 Trio *Songevity* (ASV)
Vidzemes koncertzāle Cēsis 20.00 Grupas *Rimdari* lielkoncerts *Nereāli*
Valmieras estrāde 20.00 *Skyforger*
Spīķeru koncertzāle 20.00 Rīgas festivāls
Viedrades kvartāls (Smiltene) 21.00 Grupa *Oranžās brīvdienas*
Hanzas perons 21.00 Mūziķa UNKLE (Lielbritānija) koncerts
Andreja Upīša Skrīveru vidusskolas stadions 21.00 Uzstājas grupas *Sudden Lights* un *Dzili violets*
Koncertkupols Jaunjelgavā 21.00 Retro ballīte ar Laimi Rācenāju
Koncertdārzs Pūt, vējiņ! 22.00 Nakts superballe *Toreiz un tagad*
SVĒTDIENA, 9. JŪNIJS
Rankas muiža 13.00 Aurēlija Šimkus
Rīgas Doms 15.00 *Concerto Piccolo*
Vecpiebalgas muiža 18.00 Andrejs Osokins un Gundars Āboliņš koncertā *Sajūtu spēles*
Klavīns Piano koncertzāle (Kuldīga) 18.00 Trio *Songevity* (ASV) koncerts
Mazā gilde 19.00 *Prieks maldinātām būt*
Kino Splendid Palace 19.00 Vera Polozkova un Aleksandrs Manockovs programā *Paplašinātā realitāte*
VEF Kultūras pils 19.00 Koncerts *Dabas*

dziesmas balsij un koklēm. Anta Eņģele un Laima Jansone

Bellevue Park Hotel Rīga 19.00 Uzstājas Semjons Aļtovs (Krievija)
PIRMDDIENA, 10. JŪNIJS

Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*
Mūzikas nams Daile 18.00 Raimonds Pauls un Andris Keišs koncertā *Vīrieši labākos gados*
Palladium Rīga 20.00 Koncerts *Scott Bradlee's Postmodern Jukebox*
OTRDIENA, 11. JŪNIJS
Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*
VEF Kultūras pils 17.00 Talantu ligzdas koncerts *Piena ceļš*
Dzintaru koncertzāle 19.00 Soul mūzikas dziedātāja Imany (Francija) ar programmu *Voodoo Cello*
TREŠDIENA, 12. JŪNIJS
Rīgas Doms 12.00 *Concerto Piccolo*. 19.00 Koncerts *Ērģelmūzika. Igaunija*
VEF kvartāls 19.00 *The Sound Poets*
Koncertzāle Ave Sol 19.00 Kora Kamēr... koncerts *Piezvērēšana*
Siguldas pilsdrupu estrāde 20.00 Grupa *Jungle* (Lielbritānija)

IZRĀDES

LATVIJAS NACIONĀLĀ OPERA UN BALETS

Lielā z. Antonija #Silmači 7.VI 19.00 *Mīlas dzēriens* 8.VI 19.00 *Veltīgā uzmanība* 9.VI 18.00 NMV Rīgas Baleta skolas izlaiduma koncerts 11.VI 19.00 *Nižinskis* 12.VI 19.00
LATVIJAS NACIONĀLAIS TEĀTRIS
Lielā z. Teātra dienas koncerts *Nemaz nesmejies!* 6.VI 19.00 *Marats/Sads* 7.VI 19.00 *Bezkaunīgais vecis* 8.VI 15.00 **Aktieru z.** #DiToo 8.VI 20.00 **Jaunā z.** Puika, kurš redzēja tumsā 6.VI 18.30 *Laiks paradīzei* 7.VI 18.30
DAILES TEĀTRIS

Lielā z. Leopoldštate 6.VI 19.00 *Piters Pens saiet sviestā* 6.VI 19.00 *Wintera stāsts* 7.VI 19.00 *Dailes sviests* 12.VI 19.00 **Dailes dārzs** Kodiens 7.VI 19.00
JAUNĀIS RĪGAS TEĀTRIS

Lielā z. Pelikāni un vīnogas 7.–9.VI 18.00 *Sapņu tulkotāju sekta* 11., 12.VI 19.00
Mazā z. *Bilžu vakars ar Spridīti* 6.VI 19.00 *Vectēvs* 8.VI 19.00 **Jaunā z.** *Melnais gulbis* 6.VI 18.00
LATVIJAS LEĻĻU TEĀTRIS
Mazā z. *Sivēnam pa pēdām* 6., 7.VI 18.30 *Kazlēns, kas prata skaitīt līdz desmit* 8.VI 11.00, 14.00 *Mazā pelēna piedzīvojumi* 9.VI 11.00, 14.00 *Smalkās kaites* 12.VI 19.00 **Kamerzāle** *Čučī, Spilventiņ!* 9.VI 10.00, 12.00
VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRIS
Apaļā z. *Pazudušais dēls* 8.VI 13.00 *Konsuela Sent-Ekzipēri* 11.VI 18.30 **Kurtuve** *Jāzeps un viņa brāļi* 6.VI 18.30 *Sēras piestāv Elektra* 9.VI 13.00 *Amerikāņu bizons* 12.VI 18.30
LIEPĀJAS TEĀTRIS
Mīlestības vārdā 8., 9.VI 18.00 *Dziesmu svētki* 9.VI 14.00 *Svešā āda* 11.VI 19.00
DAUGAVPILS TEĀTRIS
Konference visumā labiem cilvēkiem 6.VI 16.00, 21.00 *Meli bez noteikumiem* 6.VI 18.00 *Mantojums* 7.VI 18.00 *tas ir viss, ko mēs varam* 7.VI 20.30 *Čučī, Spilventiņ!* 8.VI 10.00
MIHAILA ČEHOVA RĪGAS KRIEVU TEĀTRIS
Lielā z. *Kankuna* 7.VI 19.00 *Ar balles kurpēm Sibīrijas sniegos* 8.VI 14.00, 19.00 *Mazais princis* 11.VI 18.00 **Mazā z.** *Hulīgānes grēksūdze* 7., 8.VI 19.00 **Kamerskatuve** *Vertinska ceļš* 7.VI 19.00 *Punktiņš, punktiņš, komatiņš...* 8.VI 17.00 **Kvarķirniks** *Viss sākas ar mīlestību...* 11.VI 19.00
KVADRIFRONS
Rīgas Zoo Ērces 7.–9.VI 19.00

No 12.06.2024.
līdz 16.06.2024.

DAILES SVIESTS

Aizdomīgi labas sezonas noslēguma koncerts

Teātra patrons:
RIETUMU BANKA

dailesteatris.lv